

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen

fi.remissvar@regeringskansliet.se.

Promemoria Skattelättnad för förmån av resor med kollektivtrafik

Transportstyrelsen tillstyrker förslaget om skattelättnad för förmån av resa med kollektivtrafik med nedanstående synpunkter.

Sammanfattning

Myndigheten föreslår följande ändringar för att göra förslaget ännu mer träffsäkert och effektivt som styrmedel för hållbart resande:

- Förstärka skattefördelen för att öka styrningseffekten.
- Utforma förmånen mer inkluderande, till exempel genom att tillåta fler biljettalternativ.
- Beakta folkhälsoeffekter i konsekvensanalysen.
- Utredda alternativ eller kompletterande styrmedel utöver arbetsgivarbaserade.

Ställningstagandet grundas på följande skäl:

- Skattefördelen är svag, vilket begränsar incitamenten till beteendeförändring.
- Skattelättnaden riktar sig i praktiken till personer som redan reser kollektivt och påverkar bilresande i mycket liten utsträckning.
- Tillgången till skattelättnaden är ojämnt fördelad. Den missgynnar särskilt anställda hos arbetsgivare verksamma på platser utan kollektivtrafiktäckning samt personer som inte har daglig arbetsplatsnärvaro.

Fördjupning av Transportstyrelsens synpunkter

4.1 En skattelättnad införs för förmån av resa med kollektivtrafik

Syftet att främja hållbart resande är positivt. Eftersom förmånen är beroende av att arbetsgivaren aktivt erbjuder den, kommer den i praktiken främst anställda hos arbetsgivare i områden med god kollektivtrafiktäckning till del. Den har dessutom större förutsättningar att erbjudas av arbetsgivare med god administrativ kapacitet och ekonomiska resurser. Dessa begränsningar minskar styrmedlets effekt på beteendeförändring.

Eftersom förmånen beskattas och inte enbart gäller arbetsresor, minskar kopplingen till pendling. Samtidigt är det positivt att även fritidsresor kan bidra till ökat kollektivtrafikresande. För att stärka styrningen mot önskade beteenden bör skattefördelen förstärkas och villkoren breddas.

4.2 Villkor för att få skattelättnaden

Transportstyrelsen noterar att skattelättnaden enligt förslaget gäller under förutsättning att förmånen riktas till hela den stadigvarande personalen, definierad som anställda med tillsvidareanställning, oavsett sysselsättningsgrad. Det är positivt att arbetsgivare kan inkludera även tidsbegränsat anställda, uppdragstagare eller andra grupper i erbjudandet. Ett medskick är att utreda hur förslaget förhåller sig till lag om förbud mot diskriminering av deltidsarbetande och tidsbegränsat anställda (2002:293) för att säkerställa att dessa grupper inte missgynnas i strid med lagens syfte.

Kravet på att biljetten ska gälla i minst 30 dagar exkluderar personer med flexibla arbetsformer eller oregelbundet arbete från att nyttja förmånen, vilket kan begränsa förmånens räckvidd och träffsäkerhet.

4.3 Beloppsmässig storlek

Transportstyrelsen bedömer att takbeloppet är rimligt utifrån gällande prisnivåer. Den begränsade skattefördelen (50 % beskattning) riskerar dock att ge begränsad ekonomisk påverkan för att driva beteendeförändringar.

5. Skattelättnad för förmån av resa med färdtjänst

Det är positivt och angeläget att även färdtjänstresor omfattas, eftersom det stärker förslagets sociala träffsäkerhet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

6. Påverkan på avdragsrätten

Transportstyrelsen delar bedömningen att avdragsrätten bör begränsas i förhållande till den skattefria delen av förmånen för att undvika dubbla fördelar.

7. Uppgiftsskyldighet

Transportstyrelsen noterar att ingen ny uppgiftsskyldighet föreslås och delar bedömningen att befintliga bestämmelser är tillräckliga. Transportstyrelsen instämmer i behov av tydlig vägledning från Skatteverket, särskilt i frågor om löneväxling, rapportering och beskattning, för att säkerställa rättssäker och enhetlig tillämpning.

8. Ikraftträdande

Den föreslagna ikraftträdandetidpunkten bedöms som rimlig, förutsatt att informationsinsatser och praktisk vägledning ges god framförhållning.

9. Konsekvensanalys

Förmånen bidrar till ökat kollektivtrafikresande och därmed till mer hållbart resande. Den stärker även arbetsgivares attraktivitet i rekrytering och personalpolitik.

Transportstyrelsens kan se en risk att effekterna blir begränsade och ojämnt fördelade då skattelättnaden gynnar främst personer som redan reser med kollektivtrafik. Skattelättnaden har i och för sig positiva effekter på den ekonomiska jämställdheten eftersom kvinnor i högre grad reser med kollektivtrafik och därmed får större relativ nytta. Samtidigt befäster eller förstärker förslaget könsskillnader i resvanor.

En annan oavsiktlig konsekvens är att förslaget kan leda till att gång- och cykelresandet minskar, vilket påverkar folkhälsan negativt. Denna effekt ingår inte tydligt som en egen del i konsekvensanalysen och styrmedelsbedömningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog sektionschef Julia Runesson som föredragande.